

Snippenbos IJmuiden

Toetsing natuurwetgeving

Snippenbos IJmuiden

Toetsing natuurwetgeving

projectnummer 403540
definitief
8 juli 2015

Auteur(s)

P.M.W.M. Pepping

Opdrachtgever

Gemeente Velsen
Postbus 465
1970 AL IJmuiden

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
_____	definitief	drs. ing. M.L. Braad	_____

Projectgroep bestaande uit:

P.M.W.M. Pepping
M.L. Braad

Tekstbijdragen:

P.M.W.M. Pepping

Fotografie:

P.M.W.M. Pepping

Contactgegevens:

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

E. info.nl@anteagroup.nl

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

	Blz.
1	Inleiding 1
1.1	Aanleiding 1
1.2	Doel 2
1.3	Opzet 2
1.4	Leeswijzer 3
2	Wettelijk kader 5
2.1	Gebiedsbescherming 5
2.2	Soortbescherming 6
3	Projectbeschrijving 9
3.1	Gebiedsbeschrijving 9
3.2	Projectvoornemen 9
4	Toetsing Natuurbeschermingswet 1998 13
4.1	Algemeen 13
4.2	Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid 13
4.2.1	Beschrijving 13
4.2.2	Instandhoudingsdoelen 14
4.3	Storingsfactoren als gevolg van de realisatie van woningen 15
4.3.1	Toelichting en afbakening storingsfactoren 16
4.3.2	Resumerend 18
4.4	Conclusie Natuurbeschermingswet 1998 19
5	Toetsing aan het Natuurnetwerk Nederland 21
5.1	Algemeen 21
5.2	Ligging Natuurnetwerk Nederland 21
5.3	Beoordeling Natuurnetwerk Nederland 22
5.4	Conclusie en risicobeoordeling 22
6	Toetsing aan de Flora- en faunawet 23
6.1	Algemeen 23
6.2	Methodiek 23
6.2.1	Algemeen 23
6.2.2	Bureauonderzoek 23
6.2.3	Terreinbezoek 25
6.3	Resultaten 25
6.4	Effectbeoordeling 28
6.4.1	Algemene broedvogels 28
6.4.2	Vleermuizen 29
6.4.3	Hazelworm en zandhagedis 29

6.5	Conclusie Flora- en faunawet	29
7	Conclusies en aanbevelingen	31
7.1	Conclusies Natuurbeschermingswet 1998	31
7.2	Conclusies Natuurnetwerk Nederland	31
7.3	Conclusies Flora- en faunawet	31
8	Literatuur	33
	Bijlagen	35
	Bijlage I: Wettelijk kader	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het project 'Pionieren in IJmuiden, bouw je eigen droomhuis' is de gemeente Velsen voornemens om door middel van kleinschalig opdrachtgeverschap het mogelijk te maken dat mensen zelf hun eigen droomhuis bouwen in kluspanden en op kavels, ook wel zelfbouw genoemd. De vrijheid van bouwen gaat vallen binnen de regels van het zogenoemde 'kavelpaspoort'. Hierin staan de bouwhoogte, maar bijvoorbeeld ook de wijze van parkeren.

Een van deze locaties is gelegen in de Zeewijk in IJmuiden. Aan het Snippenbos wil de gemeente Velsen middels een wijzigingsbevoegdheid de bestemming wijzigen in 'Verkeer', 'Groen' en 'Wonen', zoals in een wijzigingsbevoegdheid in het vigerende bestemmingsplan IJmuiden-West mogelijk is gemaakt. In het vigerende bestemmingsplan, dat dateert uit 2013, is deze locatie opgenomen als 'wro-zone - wijzigingsgebied 2' met bestemmingen 'Groen' en 'Verkeer'. Binnen de randvoorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid is het mogelijk om op deze locatie de realisatie van 25 woningen toe te staan. In Afbeelding 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: globespotter.nl.

Aangezien de voorgenomen (ruimtelijke) ontwikkeling nabij het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid is gelegen is een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. De toetsing zal plaatsvinden middels een Voortoets. Vanwege de ligging nabij het NNN zal tevens aan dit beschermingsregime getoetst worden. Daarnaast is het van belang om in het kader van de Flora- en faunawet de effecten te bepalen op aanwezige beschermde natuurwaarden

(Natuurtoets). Zowel de toetsing aan de soort- en gebiedsbescherming vindt in voorliggend document plaats.

De voorliggende toets geeft inzicht in de voorkomende en de te verwachten beschermde natuurwaarden in het plangebied in het kader van de Flora- en faunawet en de gevolgen van de geplande voorzieningen op de Natuurbeschermingswet 1998 en het NNN.

1.2 Doel

Het doel van deze toets is inzicht te geven of de voorgenomen ontwikkeling en het gebruik leidt tot een (significant) negatief effect op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. De toets zet de effecten (van ontwikkelingen en het gebruik) naast de gevoeligheden (verbonden aan de natuurwaarden) van het Natura 2000-gebied en beoordeelt of er sprake is van mogelijk (significant) negatieve gevolgen. Tevens worden de gevolgen van de ontwikkeling op het NNN in beeld gebracht.

Daarnaast is het doel van voorliggende toetsing het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging, wat woningbouw mogelijk maakt, met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Opzet

Deze natuur- en voortoets is in drie stappen uitgevoerd:

- Stap 1: Oriëntatie beschikbare informatie;
- Stap 2: Locatiebezoek aan het plangebied;
- Stap 3: Conclusie.

Stap 1: Oriëntatie.

In stap 1 is een oriëntatie uitgevoerd op beschikbare informatie betreft de bestemmingsplanwijziging. Vooral de vergelijking met de huidige situatie en gewenste situatie geeft een eerste indruk van de mogelijke effecten op natuurwaarden.

Voorafgaand aan het locatiebezoek is een bureauonderzoek uitgevoerd waarbij gegevens zijn verzameld van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid via de website van het ministerie EZ en de provincie Noord-Holland. Voor de Natuurbeschermingswet 1998 wordt informatie gewonnen betreft de soorten en habitats waarvoor het gebied als Natura 2000-gebied is aangewezen. Voor het NNN zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN op basis van bestaande gegevens achterhaald. In het kader van beschermde flora en fauna is op basis van literatuuronderzoek, verspreidingsatlassen en telmee.nl informatie verzameld. Hierbij is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten voorkomen binnen de invloedssfeer van het plangebied.

Stap 2: Locatiebezoek.

Op de locatie is ter plaatse bekeken of sprake is van beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. Daar waar natuurwaarden aanwezig zijn of worden verwacht, is aangegeven of die een serieuze belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling, of dat voldoende mogelijkheden zijn voor inpassing. Aandachtspunten kunnen bijvoorbeeld zijn aanwezige gebiedsbescherming (inclusief kenmerkende natuurbeheertypen/habitatkartering), beschermde planten, bomen met vogelnesten, een steile oever met ijsvogelnest etc.. De natuurwaarden in het gebied worden

naast het locatiebezoek ook op basis van het bureauonderzoek, veldkennis en expert judgement beoordeeld.

Stap 3: Conclusie per vastgestelde voorziening.

Op basis van de verkregen informatie wordt een analyse uitgevoerd en advies gegeven in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, NNN en Flora- en faunawet voor de locatie en het gebruik ervan.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt het wettelijk kader beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het Natuurnetwerk Nederland. In hoofdstuk drie is de voorgenomen bestemmingsplanwijziging uiteengezet en is de ligging ten opzichte van de beschermde (natuur)gebieden in de omgeving weergegeven. In Hoofdstuk vier vindt de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 plaats. Vervolgens wordt de bestemmingsplanwijziging in hoofdstuk vijf getoetst aan het Natuurnetwerk Nederland aan het nee-tenzij principe. De toetsing aan de Flora- en faunawet vindt plaats in Hoofdstuk zes. De conclusies die volgen uit deze toetsing aan de natuurwetgeving staan beschreven in hoofdstuk zeven.

projectnummer 403540
8 juli 2015

2 Wettelijk kader

De natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortbescherming. Deze zullen hieronder per paragraaf behandeld worden.

2.1 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 en de beleidskaders voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen de EHS).

Natuurbeschermingswet 1998

Binnen de EU worden de belangrijkste leefgebieden van de meest bedreigde en waardevolle soorten en habitattypen aangewezen als Natura 2000-gebied. Deze Natura 2000-gebieden moeten samen een Europees ecologisch netwerk vormen om de achteruitgang van de biodiversiteit te keren. De juridische basis voor dit netwerk zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, welke in Nederland zijn doorvertaald in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). Per gebied worden voor de soorten en habitattypen instandhoudingsdoelstellingen bepaald. Dit kunnen behouds- of uitbreidings/verbeteringsdoelstellingen zijn. Het is verplicht om plannen en projecten te beoordelen op de gevolgen voor deze instandhoudingsdoelstellingen. Voor projecten geldt een vergunningplicht als het project een verslechterend of significant verstorend effect kan hebben op een Natura 2000-gebied (art. 19d Nbwet). Bij vaststelling van plannen moet het bevoegd gezag rekening houden met de gevolgen van het plan voor Natura 2000-gebieden (art. 19j, Nbwet).

Als de voorgenomen ontwikkeling in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet een Passende beoordeling gemaakt worden. Hierin wordt onderzocht of het plan of project leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken. Als er sprake is van aantasting, kan het plan of project geen doorgang vinden, tenzij de zogenaamde ADC-toets succesvol wordt doorlopen. In deze toets wordt achtereenvolgens bepaald:

1. of er Alternatieven zijn voor het plan of project (die geen of minder gevolgen hebben);
2. of er Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn voor het plan of project, denk bijvoorbeeld aan de openbare veiligheid;
3. of er voldoende Compensatie voor de schade aan de natuur getroffen kan worden.

Voortoets

De Voortoets, welke onderdeel uitmaakt van onderhavige toetsing aan de natuurwetgeving (zie hoofdstuk 4), verkent of de voorgenomen ontwikkeling mogelijke (significante) negatieve effecten kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied (in dit geval Kennemerland-Zuid).

Een Voortoets kan drie mogelijke uitkomsten geven (zie figuur 2.1):

- Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Verdere toetsing is niet nodig.
- Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten, maar leiden niet tot een significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval kan in overleg met de provincie worden besloten om een "Verslechteringsstoets" uit te voeren.
- De ontwikkeling leidt tot negatieve effecten, welke kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval

is het noodzakelijk om een “Passende beoordeling” uit te voeren. In een passende beoordeling wordt meer in detail de kans op een significant effect beoordeeld.

In voorliggend document worden de relevante storingsfactoren als gevolg van de voorgenomen bedrijfsuitbreiding op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid bepaald worden. Deze relevante storingsfactoren worden in het perspectief van (de situatie van) de omgeving geplaatst. Op basis van de relevante storingsfactoren wordt in relatie met de omgevingsfactoren en eventuele beschikbare oplossingsmogelijkheden ten opzichte van de storingsfactoren bepaald welke vervolgstappen (“Verslechteringstoets” of “Passende beoordeling”) noodzakelijk zijn en in hoeverre een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 verkregen kan worden.

Gezien de ligging van het plangebied binnen de Provincie Noord-Holland is deze provincie het bevoegd gezag. De provincie beoordeelt of een vergunning noodzakelijk is, wanneer negatieve effecten optreden. Voor een toelichting op de Nederlandse natuurwetgeving en Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

Natuurnetwerk Nederland

Het doel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is het realiseren en in stand houden van een duurzaam functionerend natuurnetwerk. Dit maakt instandhouding, vermeerdering en verspreiding van kwetsbare en zeldzame dier- en plantensoorten mogelijk. Het levert daarmee een bijdrage aan het behoud van de Nederlandse biodiversiteit. Het beleid met betrekking tot het NNN is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijk kenmerkende natuurwaarden. Dit beleid is vastgelegd in de Nota Ruimte en werkt volgens een beschermings-stappenplan. Als er aantasting plaatsvindt, kan het project of ingreep alleen onder specifieke voorwaarden doorgaan. Het bevoegde gezag (in dit geval de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland) moet er op toezien dat door de initiatiefnemer van een nieuw plan, project of handeling, hiernaar onderzoek wordt verricht (zie Bijlage 1).

2.2 Soortbescherming

Flora- en faunawet

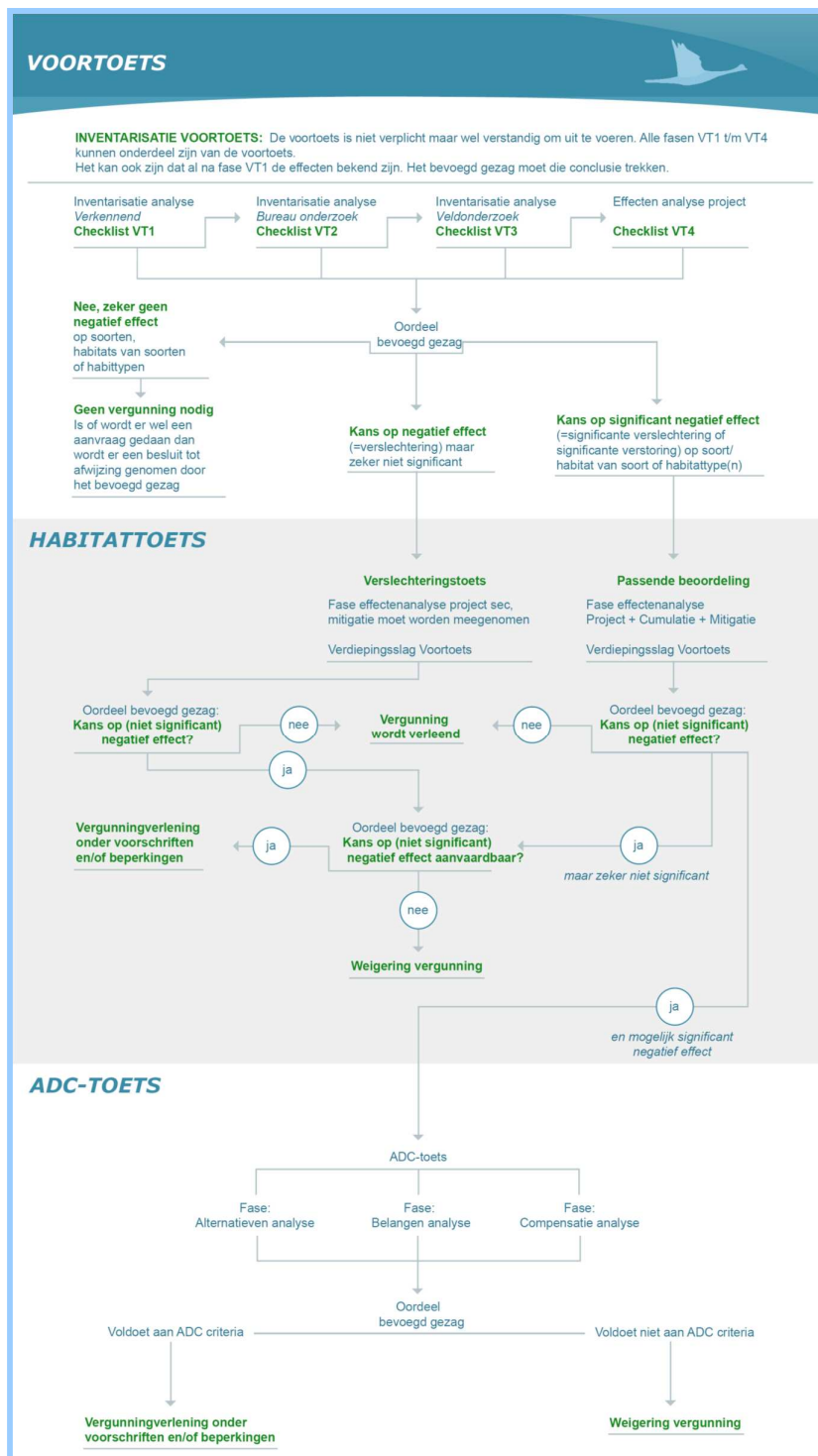
De soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Deze bescherming is overal in Nederland van toepassing, zowel in natuurgebieden als daarbuiten. Beoordeeld is in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten. Zo ja, dan zijn voorstellen gedaan over de wijze waarop dit voorkomen kan worden. Beoordeeld is of eventuele restschade optreedt en of hiervoor een ontheffing aangevraagd moet worden. Het is daarbij van belang om te weten tot welke beschermingscategorie de aanwezige soorten behoren.

De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- tabel 1 - soorten; algemene soorten waarvoor geen ontheffingsplicht geldt wegens een algehele vrijstelling;
- tabel 2 - soorten; overige soorten ('middengroep') waarvoor alleen een vrijstelling geldt indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde Gedragscode. Wordt niet volgens een gedragscode gewerkt, dan is een ontheffing noodzakelijk;
- tabel 3 - soorten; zwaar beschermde soorten van Bijlage IV Habitatrichtlijn / Bijlage I AMvB waarvoor een ontheffingsplicht geldt voor werkzaamheden die leiden tot verstoring van deze soorten of vernietiging van het leefgebied bij o.a. ruimtelijke ontwikkelingen;

- broedende vogels (eveneens zwaar beschermd), waarvoor geen ontheffing wordt verleend om deze in de broedperiode te verstoren. Voor sommige soorten geniet ook het nest en de directe omgeving bescherming en mogen niet zonder meer worden verwijderd.

Als er beschermde soorten worden geschaad, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en Faunawet nodig. Om te toetsen in hoeverre de Flora- en faunawet een mogelijke belemmering vormt, is inzicht in het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten in, en in de directe omgeving van het plangebied noodzakelijk. Het doel van het onderzoek is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de geldende natuurwetgeving (zie Bijlage 1).

Figuur 2.1. Toetsingsschema Natuurbeschermingswet (steunpunt Natura 2000).

3 Projectbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen in de Zeewijk. De bestaande woningen aan het Snippenbos dateren midden jaren 80 (bouwjaar 1985). De vrijstaande woningen aan de Keetberglaan zijn eind jaren 70 gebouwd. De nieuwe appartementen aan de Keetberglaan zijn vorig jaar opgeleverd. Ten westen van het plangebied ligt Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. In Afbeelding 3.1 is de ligging van het plangebied in de woonwijk weergegeven.

Afbeelding 3.1. Locatie van het plangebied (rood omkaderd) in de woonwijk. Bron: globespotter.nl

3.2 Projectvoornemen

In het vigerende bestemmingsplan, dat dateert uit 2013, is deze locatie opgenomen als 'wro-zone - wijzigingsgebied 2' met bestemmingen 'Groen' en 'Verkeer'. Ter plaatse van de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied 2' zijn burgemeester en wethouders op basis van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd de bestemming van de gronden te wijzigen in de bestemmingen 'verkeer', 'groen' en 'wonen', waarbij de volgende randvoorwaarden gelden:

- 1. er worden maximaal 25 eengezinswoningen gerealiseerd;
- 2. de bouwhoogte bedraagt minimaal 6 en maximaal 9 meter;
- 3. er wordt aangesloten op de bestaande bebouwing van het Snippenbos;
- 4. er dient voldoende parkeergelegenheid gerealiseerd te worden (conform de op het moment van het verlenen van de omgevingsvergunning geldende parkeernormen);
- 5. de wandelverbindingen en speelvoorzieningen dienen behouden te blijven;
- 6. er dient te worden voldaan aan alle geldende milieueisen en er dient een toetsing aan de natuurwetgeving te zijn uitgevoerd;
- 7. na wijziging zijn de bepalingen uit Artikel 17 Verkeer, Artikel 10 Groen en Artikel 20 Wonen op de gronden van toepassing.

projectnummer 403540
8 juli 2015

De precieze vormgeving van de woningen is nog niet bekend. Het is mogelijk dat een geïnteresseerde twee kavels koopt om één huis te realiseren. Een indicatief verkavelingsplan is weergegeven in Afbeelding 3.3.

Afbeelding 3.3. Indicatief verkavelingsplan. Bron: gemeente Velsen.

Ligging plangebied ten opzichte van de natuurwaarden in de omgeving

Het plangebied is gelegen aan het Snippenbos in IJmuiden. Het plangebied is gelegen buiten Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Wel grenst het plangebied zuidelijk en westelijk aan het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en aan het NNN. De ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en het NNN is weergegeven in respectievelijk Afbeelding 3.4 en 3.5.

In Hoofdstuk 4 vindt allereerst de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 plaats. Vervolgens wordt het deel van het plangebied in het Natuurnetwerk Nederland in Hoofdstuk 5 getoetst aan het nee-tenzij principe. De toetsing aan de Flora- en faunawet vindt plaats in Hoofdstuk 6.

projectnummer 403540
8 juli 2015

Afbeelding 3.4. Ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Bron: ministerie van EZ.

Afbeelding 3.5. Ligging van het plangebied (rood omkaderd) t.o.v. het NNN. Bron: Provincie Noord-Holland, 2015.

projectnummer 403540
8 juli 2015

4 Toetsing Natuurbeschermingswet 1998

4.1 Algemeen

In het kader van de besluitvorming is het nodig om te toetsen of het plan uitvoerbaar is binnen de Natuurbeschermingswet. Dit volgt uit artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998. Een plan is uitvoerbaar als zekerheid is verkregen dat er geen gevaar voor de instandhoudingsdoelstellingen dreigt. Daarom wordt in de onderhavige natuurtoetsing, gezien de gewenste wijziging van het bestemmingsplan, ten plaatse van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, ook getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

In dit hoofdstuk zal allereerst een beschrijving plaatsvinden van het relevante Natura 2000-gebied (Kennemerland-Zuid) waarbij de natuurwaarden en de instandhoudingsdoelen weergegeven worden (paragraaf 4.2). Vervolgens worden in paragraaf 4.3 de storingsfactoren benoemd die van toepassing zijn voor onderhavige ontwikkeling. In paragraaf 4.4 zal een eerste nadere beschouwing plaatsvinden van de storingsfactoren in combinatie met de voorgenomen ontwikkeling waarbij deze in het perspectief van de omgeving geplaatst worden. Hierbij zal aan het einde van de paragraaf een overzicht gegeven worden inclusief de te nemen vervolgstappen en de haalbaarheid van een vergunningaanvraag Natuurbeschermingswet 1998. Paragraaf 4.5 geeft de conclusie van de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998.

4.2 Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid

4.2.1 Beschrijving

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontcalciteerde oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op, met duinroosvegetaties in het open duin, duingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, goed ontwikkelde struwelen en diverse vormen van duinbossen. Vegetaties van vochtige en natte duinvalleien komen met name voor ten zuiden van Zandvoort, waarvan het Houtglob het best ontwikkelde kalkrijke, natte duinvallei is. Het areaal kalkrijk duingrasland is vooral rondom Zandvoort groot. Hier komen over voorbeelden van het zeedorpenlandschap voor. De oudere duinen van het zuidoostelijk gedeelte herbergen goed ontwikkeld kalkarm duingrasland. Ook zijn er in het zuidelijke puntje en ter hoogte van Zandvoort paraboolduincomplexen aanwezig. Het Kennemerstrand is de enige locatie langs de Hollandse vastelandsduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig is. Aan de binnenduintrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier zijn een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinzefflora (Ministerie van EZ, 2013).

De begrenzing van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de ligging van het plangebied ten opzichte van dit gebied is weergegeven in Afbeelding 3.4.

Tabel 4.1. Overzicht kenmerken Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (Ministerie van EZ, 2014).

Natura 2000 Landschap	Duinen
Status	Habitatrichtlijn
Beheerder	Natuurmonumenten; Waternet; Staatsbosbeheer; Gemeente Velzen; PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland; Landschap Noord-Holland; Zuid-Hollands Landschap particulieren
Provincie	Noord-Holland, Zuid-Holland
Oppervlakte	8.164 ha

4.2.2 Instandhoudingsdoelen

In de onderstaande tabellen (Tabel 4.2) zijn de instandhoudingsdoelen weergegeven van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (Ministerie van EZ, 2013).

Tabel 4.2. Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Bron: Ministerie van EZ (2013).

Habitattypen		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Kernopgaven
H2110	Embryonale duinen	+	=	=	2.01
H2120	Witte duinen	-	>	>	2.01
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>	2.02 %
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>	2.02 %
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	--	>	>	2.02 %
H2150	*Duinheiden met struikhei	+	=	=	
H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=	
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=	
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=	2.04
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	>	
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	=	
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	>	2.05, W
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>	2.05, W
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	=	=	
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	>	>	2.05, W

Habitatsoorten		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=	2.05, W
H1318	Meervleermuis		=	=	=	
H1903	Groenknolorchis	--	>	>	>	2.05, W

Legenda	
W	Kernopgave met wateropgave
%	Sense of urgency: beheeropgave
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling

>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

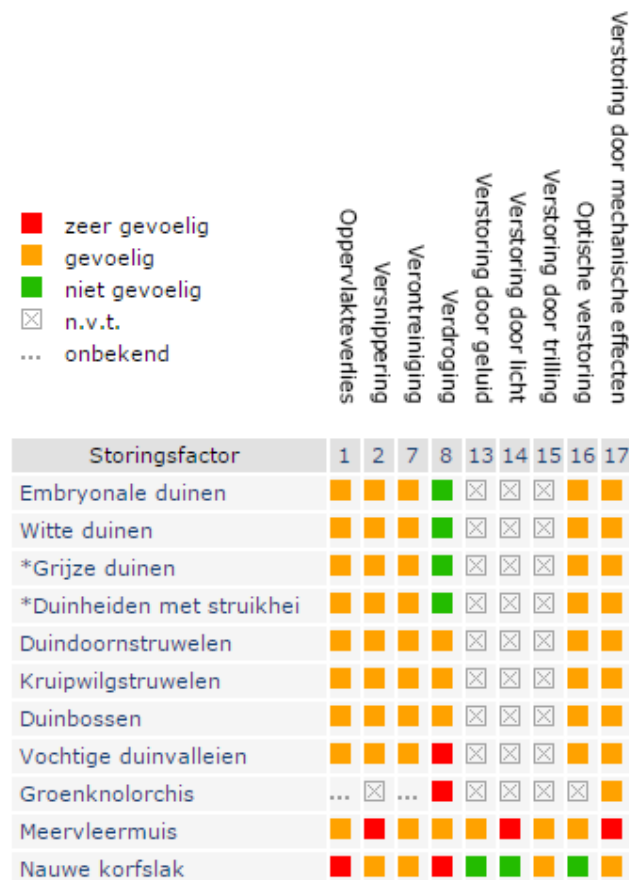
Kernopgaven		
2.01	Witte duinen en embryonale duinen	Ruimte voor natuurlijke verstuiving: witte duinen H2120 en embryonale duinen H2110 o.m. van belang als habitat voor kleine mantelmeeuw A183, dwergstern A195, bontbekplevier A137 en strandplevier A138.
2.02	Grijze duinen	Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
2.04	Droge duinbossen	Uitbreiding oppervlakte (ook in zeereep) en verbetering kwaliteit (structuurvariatie en soortenrijkdom) van duinbossen (droog) H2180A.
2.05	Open vochtige duinvalleien (incl. vochtige duinbossen)	Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis H1903 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan).

4.3 Storingsfactoren als gevolg van de realisatie van woningen

Voor de beoordeling (paragraaf 4.4) van de realisatie van woningen is het van belang om eerst de verwachte storingsfactoren in beeld te brengen die de ontwikkeling met zich meebrengt.

In Afbeelding 4.1 staan de potentiële storingsfactoren die de effectenindicator van het Ministerie van Economische Zaken aangeeft voor de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid bij de activiteit 'woningbouw'. Dit zijn:

- Oppervlakteverlies
- Versnippering
- Verontreiniging
- Verdroging
- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Verstoring door trilling
- Optische verstoring
- Verstoring door mechanische effecten

Abbeelding 4.1. Gevoeligheid beschermde natuurwaarden Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid voor de storingsfactoren bij de activiteit ‘woningbouw’. Bron: ministerie van EZ, 2015.

4.3.1 Toelichting en afbakening storingsfactoren

Oppervlakteverlies en versnippering

Oppervlakteverlies leidt tot een afname van beschikbaar oppervlak leefgebied van soorten en/of habitattypen. Door versnippering kunnen verschillende gebieden geïsoleerd van elkaar komen te liggen, waardoor ze onbereikbaar worden of hun functie verliezen.

Het plangebied ligt niet in het Natura 2000-gebied, waardoor van oppervlakteverlies en versnippering geen sprake is. Om deze reden wordt er in deze toetsing niet verder op deze storingsfactoren ingegaan.

Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen die onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Het gaat hier onder andere over organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex en kunnen

projectnummer 403540
8 juli 2015

zich pas vele jaren later manifesteren. Vrijwel alle soorten habitattypen reageren op verontreiniging (bron: effectenindicator EZ).

Uit het bureauonderzoek blijkt dat binnen drie kilometer van het plangebied een Natura 2000-gebied ligt. In dit Natura 2000-gebied zijn stikstof gevoelige en overspannen habitattypen aanwezig. De ontwikkeling met 25 woningen en verkeer vraagt om een nadere afweging van de effecten van stikstof. Deze nadere afweging is in het wijzigingsplan gemaakt.

Er vindt geen norm overschrijdende verontreiniging plaats bij of na de realisering van de woningen (anders dan door mogelijk stikstof), waardoor ecologisch gerelateerde effecten niet aan de orde zijn. Om deze reden wordt er in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor ingegaan.

Verdroging

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is dan lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Mogelijk dat voor de realisatie van de woningen bronbemaling nodig is. Dit betreft hooguit een tijdelijke aanpassing van de grondwaterstand. Er zijn geen permanente veranderingen in de (grond-)waterhuishouding voorzien. Om deze reden zullen geen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied optreden. Hierdoor wordt er in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor ingegaan.

Verstoring door geluid

Verstoring door geluid betreft verstoring van diersoorten door onnatuurlijke geluidsbronnen. Verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens leiden tot het verlaten van het leefgebied of afname van de reproductie. Er kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continue geluid (bron: effectenindicator Ministerie van EZ).

In de huidige situatie zijn in de directe omgeving reeds woningen aanwezig. Het realiseren van maximaal 25 extra woningen geeft geen aanleiding te verwachten dat eventuele geluidstoename zodanig is dat significant negatieve effecten optreden. Hierdoor wordt er in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor ingegaan.

Verstoring door licht

Lichtverstoring kan optreden indien kunstmatige lichtbronnen de gevoelige habitatsoorten bereiken. Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden, zoals vogels, vleermuizen en zeehonden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's.

Met name schemer- en nachttactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken of verdreven worden door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld en verlichte delen van het leefgebied worden vermeden (Broekmeyer et al., 2005).

Door extra straatverlichting en buitenlampen aan de woningen en in tuinen kan lichtverstoring optreden. Van de habitatsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen zou de meervleermuis hinder van deze lichtverstoring kunnen ondervinden. Meervleermuizen verblijven in gebouwen (waaronder de bunkers in de duinen) en foerageren boven water en in open

gebieden. Hoewel de soort verblijfplaatsen kan hebben in de huizen grenzend aan het Natura 2000-gebied zal het grootste deel van de populatie voorkomen in de bunkers en foerageren boven de open gebieden en plassen in de duinen.

De realisatie van de woningen zal niet leiden tot significant negatieve effecten op de meervleermuis. Er zal in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor worden ingegaan.

Verstoring door trilling

Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen et cetera.

Voor de realisatie van de woningen wordt mogelijk geheid. Er zijn echter geen soorten waarvoor het Natura 2000-gebied een instandhoudingsdoel kent die hier mogelijk hinder van ondervinden. Bovendien betreft het slechts een tijdelijke situatie waarin sprake zou kunnen zijn van verstoring door trilling. Verstoring door trilling zal niet leiden tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Er wordt in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor ingegaan.

Verstoring door optische effecten

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

De aan te leggen woningen liggen buiten het Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied wordt aan de zijde van het plangebied begrensd door een duin. De woningen betreffen laagbouw, waardoor de woningen en mensen door het reeds aanwezige duin aan het zicht onttrokken worden. Hierdoor zijn (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied uitgesloten. Er wordt in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor ingegaan.

Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen et cetera, die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten.

Mechanische effecten kunnen optreden tijdens de bouw. Het plangebied ligt echter buiten het Natura 2000-gebied. Ook worden geen transportroutes voor werkverkeer aangelegd of vinden andere werkzaamheden plaats binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen zijn uitgesloten. Hierdoor wordt in deze toetsing niet verder op deze storingsfactor ingegaan.

4.3.2 Resumerend

Op basis van bovenstaande effectenanalyse resulteert de geplande woningbouw niet in mogelijke storingsfactoren waarvoor een nadere analyse nodig is.

4.4 Conclusie Natuurbeschermingswet 1998

Volgens de Effectenindicator op de website van het Ministerie van EZ worden negatieve effecten niet verwacht op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Uitzondering hier op is de verzuring en vermesting via atmosferische depositie van de habitattypen als gevolg van de geplande ontwikkeling van 25 woningen met verkeer. Ten aanzien van de mogelijke planbijdrage aan stikstofdepositie is een nadere afweging nodig.

projectnummer 403540
8 juli 2015

5 Toetsing aan het Natuurnetwerk Nederland

5.1 Algemeen

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. Het NNN wordt beschermd volgens het 'nee, tenzij'-principe. Gezien de gewenste realisatie van woningen aan de rand van het NNN vindt een toetsing aan het 'nee, tenzij'-principe plaats in onderhavige natuurtoetsing.

In dit hoofdstuk zal allereerst de ligging van de woningrealisatie ten opzichte van het NNN weergegeven worden. Vervolgens zal in paragraaf 5.3 de te doorlopen voorwaarden gegeven worden waaraan de voorgenomen ontwikkeling moet voldoen zodat deze succesvol doorgang kan vinden binnen het NNN-beschermingsregime. Aan het eind van dit hoofdstuk (paragraaf 5.4) staat de conclusie en de risico-inschatting van de mate van haalbaarheid van deze te doorlopen voorwaarden.

5.2 Ligging Natuurnetwerk Nederland

De locatie waar de woningen gerealiseerd worden ligt nabij gebied dat is aangewezen als NNN-gebied. Het NNN is hier in het Natuurbeheerplan Noord-Holland 2015 aangewezen als Open duin (N08.02) en Duinbos (N15.01) (Afbeelding 3.5). Deze beheertypen worden in de Index Natuur en Landschap beschreven:

N08.02 Open duin

Open duin bevat structuurrijke begroeiingen en deels onbegroeide delen van zeeduinen. Processen zoals verstuing en begrazing zorgen voor variatie. Zout spatwater waait de duinen in en kan het blad van bomen verbranden, maar zorgt ook voor extra bufferstoffen.

Open duin bestaat uit een afwisseling van lage mos- en korstmosrijke vegetaties, grazige vegetaties met bv. helm, kruidenrijke duingraslanden, zoomvegetaties, ruigte en laag struweel, zoals bijvoorbeeld duindoornstruweel en braamstruweel. De bossen komen meer in de oudere duinen voor, beschermd voor de wind door duinen en struwelen, maar kunnen bij een afslagkust vlak aan zee komen te liggen.

Open duin ontstaat bij aanwaskusten op natuurlijke wijze uit Strand en embryonaal duin. Bij afslagkusten slaat de zee bressen in de zeereep. Het kale zand wordt vervolgens door de wind het open duin ingeblazen. De duinen kunnen onder invloed van de wind vele vormen aannemen. Loopduinen zijn hoge duinen die zich geleidelijk verplaatsen, soms over het gehele eiland. (Index Natuur en Landschap, 2015)

Op basis van het terreinbezoek kan het nabij het plangebied liggende NNN gekenmerkt worden als Open duin. De vegetatie bestaat uit grassen, ruigte en bomen.

N15.01 Duinbos

Duinbos omvat de bossen en struwelen in het Duin- en Kustgebied. Vegetatiekundig behoren de bossen tot het Zomereikverbond, Elzenverbond, Iepenrijke Eiken-Essenverbond en Verbond der naaldbomen. De struwelen kunnen over grote oppervlakte aaneengesloten voorkomen en lopen vaak geleidelijk over in hoger opgaand bos; deze variatie is aantrekkelijk voor veel vogelsoorten.

Duinbos is het leefgebied van veel soorten paddenstoelen. Aan de binnenduinrand kan duinbos rijk aan voorjaarsplanten zijn.

Duinbos kan voorkomen op zowel kalkrijke als kalkarme zandgronden in het Duin- en Kustgebied, zowel op duinen als in vochtige valleien en op drooggevallen zandplaten. In de meeste duingebieden in Nederland komt het veelvuldig voor.

Op basis van het terreinbezoek kan het nabij het plangebied liggende NNN gekenmerkt worden als Duinbos.

5.3 Beoordeling Natuurnetwerk Nederland

Voor een NNN-gebied geldt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van dat gebied niet mogen worden aangetast. Het NNN behoort tot het gebied 'Nationaal Park Zuid-Kennemerland'. De wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied worden in het Natuurbeheerplan 2015 (Provincie Noord-Holland, 2015) als volgt omschreven:

“Aaneengesloten duingebied bestaande uit Midden Herenduin, Duin en Kruidberg, Kennemerduinen, Kraansvlak en Koningshof met goed ontwikkelde duingraslanden, vochtige valleien, duinplassen en loof- en naaldbos. Het gebied wordt doorsneden door wegen en een spoorweg waarover natuurbruggen aangelegd zijn/gaan worden.”

Aangezien het plangebied buiten het NNN-gebied ligt, is van directe aantasting (ruimtebeslag) geen sprake. Het NNN kent, in tegenstelling tot Natura 2000-gebieden, geen 'externe werking'. De ontwikkeling van maximaal 25 woningen zal niet leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

5.4 Conclusie en risicobeoordeling

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Van externe werking op het NNN is in de Provincie Noord-Holland geen sprake. Concluderend uit bovenstaande zijn negatieve effecten op het NNN uitgesloten.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Algemeen

Een groot aantal plant- en diersoorten is beschermd door de Flora- en faunawet. Deze is niet gebonden aan speciale gebieden, en geldt dus overal in Nederland. Indien als gevolg van werkzaamheden (hier de wijziging van het vigerende bestemmingsplan t.b.v. de realisatie van woningen) verbodsbepalingen in het kader van de Flora- en faunawet worden overtreden, is een ontheffing ex. art. 8 tot en met 12 Flora- en faunawet noodzakelijk. Het is daarom van belang om te onderzoeken of beschermde soorten op of binnen de invloedssfeer van het plangebied aanwezig zijn en of deze schade ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling daarvan. Een dergelijke toetsing vindt in dit hoofdstuk plaats.

Allereerst zal in paragraaf 6.2 de methodiek van de toetsing aan de Flora- en faunawet uiteengezet worden. In paragraaf 6.3 staan de resultaten beschreven. In paragraaf 6.4 zijn de resultaten uit paragraaf 6.3 getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die zijn beschreven in paragraaf 6.5.

6.2 Methodiek

6.2.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureauonderzoek naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

6.2.2 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaarder beschermde soorten uit de Flora- en faunawet (Tabel 2 en 3). Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Indien een effect optreedt en/of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van zwaarder beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten.

projectnummer 403540
8 juli 2015

De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Met behulp van bovenstaande bronnen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze bronnen, met name de atlassen en Telmee.nl, maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens uit deze bronnen hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

Op de site telmee.nl (2010-2015) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar en sperwer.

Categorie 5: geen zeldzame soorten.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: damhert, eekhoorn, baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: hazelworm, zandhagedis en rugstreeppad.

Vissen

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Vlinders, libellen en overige soortgroepen

Zwaarder beschermd: keizersmantel.

Flora

Zwaarder beschermd: bokkenorchis, harlekijn, klein glaskruid, parnassia, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, stijf hardgras en wilde marjolein.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

6.2.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureauonderzoek is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 8 juni 2015 is bij zonnig, half bewolkt weer en een temperatuur van 17 graden (bron: knmi.nl) een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit het bureauonderzoek en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat zwaarder beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). De resultaten van deze inschatting staan in paragraaf 6.3 (resultaten) beschreven.

Plangebied

Westelijk, noordelijk en zuid-oostelijk van het plangebied zijn reeds woningen aanwezig. Het plangebied bestaat voornamelijk uit een (schraal) grasland met aan de randen ruigte vegetatie met bomen. Zuidelijke en westelijk wordt het plangebied begrenst door respectievelijk de wegen Snippenbos en Keetberglaan. Het grasland is aan de zuid- en westzijde omsloten door bossages en ruigte begroeiing. Aan de noord- en oostzijde is het plangebied begrensd door ruigte vegetatie. De vegetatie rondom het plangebied bestaat o.a. uit wilg, eik, populier, den, duindoorn en hondsroos. Een impressie van het plangebied is weergegeven in Afbeelding 6.1.

Afbeelding 6.1. Impressie van het plangebied.

6.3 Resultaten

De resultaten van het terreinbezoek worden beschreven aan de hand van de aangetroffen biotopen. Het zijn deze aangetroffen biotopen die het plangebied in potentie (on)geschikt maken

projectnummer 403540
8 juli 2015

voor de beschermde soorten die uit het bureauonderzoek naar voren zijn gekomen. De aangetroffen biotopen zijn grasland, ruigte vegetatie en bomen.

Grasland en ruigte vegetatie

Het schraal grasland is in potentie geschikt voor beschermde flora, maar ook voor fauna als reptielen en amfibieën. Het grasland is grotendeels spaarzaam begroeid. In Afbeelding 6.2 is een impressie van het grasland en de ruigte vegetatie weergegeven.

Afbeelding 6.2. Impressie van het grasland (boven) en de ruigte vegetatie (onder).

Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat de bokkenorchis, harlekijn, klein glaskruid, parnassia, prachtklokje, rietorchis, ruig klokje, stijf hardgras en wilde marjolein in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Het betreft voornamelijk soorten die voorkomen op kalkrijke, voedselarme, droge tot matig vochtige grond. Hoewel het plangebied in principe (gedeeltelijk) aan deze eisen voldoet, zijn de soorten tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen. Mogelijk vormt intensief onderhoud, regelmatige betreding een belemmerende factor. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

Uit het bureauonderzoek komen de hazelworm en zandhagedis naar voren. Beide soorten komen voor in structuurrijke gebieden met voldoende open plekken om op te warmen, zoals bijvoorbeeld heide en duinen. Voor de voortplanting is de zandhagedis afhankelijk van onbegroeide zandige plekken; hierin legt het vrouwtje haar eieren. Het plangebied biedt, zeker aan de randen, veel structuur. Daarnaast biedt het plangebied voldoende open plekken voor de soorten om op te warmen. Echter zijn zandige plekken (die geschikt worden geacht voor de voortplanting van zandhagedis) niet aanwezig. Gezien de geschiktheid van het plangebied en de ligging naast (zeer) geschikt duingebied, is het voorkomen van de hazelworm en zandhagedis niet op voorhand uit te sluiten.

projectnummer 403540
8 juli 2015

Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat de rugstreepad in de omgeving van het plangebied is waargenomen. De rugstreepad komt voor in zandige, dynamische gebieden als duinen en uiterwaarden. Ook komt de soort voor op klei- en veengronden. De eisnoeren worden afgezet in ondiepe (tijdelijke) poelen. Het ontbreken van water en (zand) grond, maakt het plangebied ongeschikt als leefgebied voor de rugstreepad. Het voorkomen van de rugstreepad in het plangebied kan worden uitgesloten.

Tot slot komt de keizersmantel uit het bureauonderzoek naar voren. De keizersmantel is uit Nederland als standvlinder verdwenen (vlindernet.nl). De soort komt voor langs kruidenrijke (met een hoge dichtheid aan viooltjes) bosranden, kapvlakten en bospaden. In het plangebied is geen kruidenrijke vegetatie aanwezig. Evenmin zijn viooltjes aangetroffen tijdens het terreinbezoek. Het voorkomen van keizersmantel in het plangebied kan worden uitgesloten.

Bomen

Bomen bieden geschikt broedhabitat voor (algemene) broedvogels en zoogdieren (vleermuizen). In Afbeelding 6.3 is een impressie gegeven van de bomen in het plangebied.

Afbeelding 6.3. Impressie van de bomen in het plangebied.

Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten van broedvogels in de bomen aangetroffen. Vanwege het dichte bladerdak zijn nesten van broedvogels echter niet uitgesloten.

Behalve algemene broedvogels bieden hoge bomen ook potentieel geschikte nestlocaties voor vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is. Uit het bureauonderzoek blijkt dat de buizerd, havik en sperwer in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Buizerd, havik en sperwer broeden in hoge bomen in (dichte) (naald)bossen en halfopen landschappen. In de bomen in het plangebied zijn geen horsten van deze soorten aangetroffen. Horsten van buizerd, havik en sperwer in het plangebied kunnen worden uitgesloten. Wel kunnen de soorten foeragerend in het plangebied voorkomen.

Ook vleermuizen kunnen in bomen verblijven. Boombewonende vleermuizen verblijven in (oude) bomen in holten en scheuren. Uit het bureauonderzoek blijkt dat de volgende boombewonende vleermuizen in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen: baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. In het plangebied zijn geen bomen aangetroffen die in potentie geschikte vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen bieden. De bomen in het plangebied zijn relatief jong en dun en daardoor ongeschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Het voorkomen van vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied kan worden uitgesloten. Wel kan het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen uit de omgeving.

Uit het bureauonderzoek komt ook naar voren dat de eekhoorn in de omgeving van het plangebied is waargenomen. De eekhoorn komt voor in (door naaldbomen gedomineerde) bosrijke gebieden. In het plangebied zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Vanwege de dichte begroeiing tussen de bomen en het ontbreken van voldoende naaldbomen is het plangebied ongeschikt voor eekhoorns. Het voorkomen van de eekhoorn in het plangebied kan worden uitgesloten.

Soorten waarvoor geen biotoop aanwezig is

Uit het bureauonderzoek komt een beschermde soort naar voren waarvoor in het plangebied geen (potentieel) geschikt biotoop aanwezig is. Het betreft het damhert. Damhert komt voor in bosrijke gebieden met grasvelden om op te grazen. Hoewel in het plangebied wel grasland aanwezig is, is het plangebied vanwege de weinige beschutting, ligging aan de rand van stedelijk gebied en regelmatige betreding door mensen (met honden) ongeschikt voor het damhert. Het voorkomen van de soort in het plangebied kan worden uitgesloten.

Naast boombewonende vleermuissoorten komen uit het bureauonderzoek ook gebouwbewonende soorten naar voren: laatvlieger, meervleermuis en gewone. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten in het plangebied kunnen daarmee worden uitgesloten.

In het plangebied worden geen andere dan de hierboven aangegeven (beschermde) soorten in verwacht.

6.4 Effectbeoordeling

Concluderend uit het bureauonderzoek en het terreinbezoek kan gesteld worden dat de volgende soort(groepen) gebruik maken c.q. niet uit te sluiten zijn van het plangebied:

- Algemene broedvogels;
- Vleermuizen;
- Hazelworm en zandhagedis.

Bovenstaande soorten zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van deze beschermde diersoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. Voor een overtreding van een verbodsbepaling dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Hieronder volgt per diersoort een effectbeschrijving van de voorgenomen ingreep op basis van deze verbodsbepalingen en geeft aan welke gevolgen dit heeft in het kader van de Flora- en faunawet.

6.4.1 Algemene broedvogels

In het plangebied kunnen in de bomen en struiken (algemeen voorkomende) broedvogels voorkomen. De kans wordt groot geacht dat het plangebied tijdens het broedseizoen in gebruik wordt genomen door broedvogels.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening

worden gehouden door kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart t/m augustus) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

6.4.2 Vleermuizen

Tijdens het terreinbezoek zijn geen geschikte elementen aangetroffen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaats. Het gebied is wel geschikt als foerageergebied. Echter gezien het marginale oppervlakte van het plangebied in relatie tot de grote actieradius van de vleermuizen en de afwezigheid van unieke en essentiële elementen (o.a. vliegroutes) in het plangebied in vergelijking met de omgeving, vormt het gebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Enkel foerageergebieden die essentieel zijn voor het succesvol functioneren van vaste rust- en verblijfplaatsen, zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

Aangezien vrijwel alle vleermuizen lichtgevoelig zijn, dient langdurige lichtuitstraling op de vegetatie (tussen zonsondergang en zonsopkomst) te worden voorkomen. Dit geldt zowel tijdens als na de werkzaamheden. Lichtbronnen als bijvoorbeeld lantaarnpalen dienen tot een minimum beperkt te worden en zoveel mogelijk naar beneden gericht te worden. Wanneer deze maatregel in acht wordt genomen, zijn negatieve effecten op vleermuizen uit te sluiten. De functionaliteit van het leefgebied van de vleermuizen blijft gewaarborgd.

6.4.3 Hazelworm en zandhagedis

Tijdens het terreinbezoek zijn de soorten niet waargenomen. Echter kan op basis van de biotoopeisen van de soorten en het aangetroffen (geschikte) biotoop de soorten niet worden uitgesloten. Door de realisatie van woningen in het plangebied gaat mogelijk leefgebied en individuen van de soorten verloren. Dit is in strijd met de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek zal daarom moeten uitwijzen of de soorten daadwerkelijk in het plangebied voorkomen.

De beste periode om nader onderzoek naar de zandhagedis uit te voeren is in het voorjaar, na de winterslaap, met (twee) inventarisatierondes in april en mei. Als in de periode juni – september wordt geïnventariseerd dan zullen meer rondes plaats moeten vinden (RVO, 2014). Gelijktijdig met het nader onderzoek naar zandhagedis, kan nader onderzoek naar de hazelworm worden uitgevoerd.

6.5 Conclusie Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van het bureauonderzoek en het terreinbezoek dat in het plangebied beschermde soorten verwacht worden die de voorgenomen bestemmingsplan

kunnen beïnvloeden. Het betreft de mogelijke aanwezigheid van broedvogels, hazelworm en zandhagedis.

Om te bepalen of hazelworm en zandhagedis daadwerkelijk in het plangebied voorkomen dient nader onderzoek plaats te vinden. Nader onderzoek is mogelijk in de periode april t/m september. Indien wordt vastgesteld dat de soorten in het plangebied voorkomen dient een ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd en moeten mitigerende maatregelen worden genomen. De aanwezigheid van deze beschermde Flora- en faunawetsoorten hoeft niet te zorgen voor een belemmering van een wijziging van het bestemmingsplan in 'Verkeer', 'Groen' en 'Wonen'.

7 Conclusies en aanbevelingen

Met het project 'Pionieren in IJmuiden, bouw je eigen droomhuis' is de gemeente Velsen voornemens om door middel van kleinschalig opdrachtgeverschap het mogelijk te maken dat mensen zelf hun eigen droomhuis bouwen in kluspanden en op kavels, ook wel zelfbouw genoemd. Een van deze locaties is gelegen in de Zeewijk in IJmuiden. Aan het Snippenbos wil de gemeente Velsen middels een wijzigingsbevoegdheid de bestemming wijzigen in 'Verkeer', 'Groen' en 'Wonen'.

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Hiertoe is het bestemmingsplan in voorliggende natuurtoets getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998, het Natuurnetwerk Nederland en de Flora- en faunawet.

7.1 Conclusies Natuurbeschermingswet 1998

Volgens de Effectenindicator op de website van het Ministerie van EZ worden negatieve effecten niet verwacht op het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Uitzondering hier op is de verzuring en vermessing via atmosferische depositie van de habitattypen als gevolg van de geplande ontwikkeling van 25 woningen met verkeer. Ten aanzien van de mogelijke planbijdrage aan stikstofdepositie is een nadere afweging nodig.

7.2 Conclusies Natuurnetwerk Nederland

De locatie waarvoor de gemeente Velsen een bestemmingsplanwijziging wil doorvoeren is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland. Van directe aantasting van het NNN is daarom geen sprake. Van externe werking op het NNN is in de Provincie Noord-Holland geen sprake. Concluderend uit bovenstaande zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

7.3 Conclusies Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van het bureauonderzoek en het terreinbezoek dat in het plangebied beschermde soorten verwacht worden die de voorgenomen ontwikkeling kunnen beïnvloeden. Het betreft de mogelijke aanwezigheid van broedvogels, hazelworm en zandhagedis. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met het mogelijk voorkomen van zwaar beschermde foeragerende vleermuizen (Tabel 3-soorten) door lichtuitstraling te beperken.

Om te bepalen of hazelworm en zandhagedis daadwerkelijk in het plangebied voorkomen dient nader onderzoek plaats te vinden. Nader onderzoek is mogelijk in de periode april t/m september. Indien (één van) de soorten worden aangetroffen dient ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. De aanwezigheid van deze beschermde Flora- en faunawetsoorten hoeft niet te zorgen voor een belemmering van een wijziging van het bestemmingsplan in 'Verkeer', 'Groen' en 'Wonen'.

8 Literatuur

Ministerie van EZ, 2013. Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Ministerie van EZ, 2015. Interactieve kaart Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, verkregen op 16 juni 2015 van <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapsgebied.aspx?id=n2k088&groep=8>

Provincie Noord-Holland, 2014. Natuurbeheerplan 2015 Noord-Holland.

Provincie Noord-Holland, 2015. Interactieve kaart NNN, verkregen op 16 juni 2015 via 'kaartviewer' op <http://www.noord-holland.nl/web/Themas/Groen/Subsidies/Natuurbeheerplan-en-SNL.htm>.

RVO, 2014. Soortenstandaard Zandhagedis *Lacerta agilis*.

Overig:

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

projectnummer 403540
8 juli 2015

Bijlagen

projectnummer 403540
8 juli 2015

Bijlage I: Wettelijk kader

projectnummer 403540
8 juli 2015

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Natuurnetwerk Nederland

Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuurnetwerk Nederland.

Algemeen Natuurnetwerk Nederland

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Natuurnetwerk Nederland van Nederland.

In de NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 is deze term omgevormd naar Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

projectnummer 403540
8 juli 2015

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld te worden gewerkt aan het ontsnappen van dieren en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

projectnummer 403540
8 juli 2015

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder nader onderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleurmuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleurmuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;

projectnummer 403540
8 juli 2015

2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.